

czach roślinnych i zwierzęcych, w mączce rybnej, mięsnej i kukurydzianej. Jelczejące tłuszcze niszczą ponadto witaminę E nie tylko w paszy, ale i w organizmie zwierzęcym; na niedobór jej najbardziej wrażliwe są kaczęta i kurczęta.

Wychodząc z tego założenia, przy stwierdzeniu wystąpienia u drobiu objawów awitaminozy E zalecano hodowcom przede wszystkim zmianę paszy i doraźnie podawanie dodatkowych porcji witaminy E. Vitazolu (A+E), lub „specjalnej mieszanki” dwufosfatu z wit. E. Po zastosowaniu powyższych zaleceń zachorowania i upadki drobiu w znacznym stopniu malały.

Wnioski

1. Mieszanki paszowe, w których stwierdza się jelczejące tłuszcze wywołują liczne zachorowania kurcząt wśród objawów wskazujących na awitaminozę E.

2. Wykazanie w tłuszczach badanych pasz obecności aldehydu epihydrinowego i zawyżonej kwasowości daje w znacznej mierze podstawę do stwierdzenia przyczyny zachorowań drobiu z objawami awitaminozy E.

3. Zastosowanie preparatów z zawartością wit. E oraz równoczesna częściowa lub zupełna zmiana paszy daje pozytywne wyniki.

4. Preparaty wit. E należy dodać do mieszanki bezpośrednio przed zadaniem jej kurczętom.

5. Przemysłowe mieszanki paszowe winny zawierać komponenty sprawdzone uprzednio pod względem jakości.

Piśmiennictwo

1. Bohosiewicz M., Kocot M., Normand M.: Medycyna Wet., 11, 661, 1967.
2. Bohosiewicz M., Mikolajczak—Bożilow B.: Medycyna Wet., 9, 513, 1967.
3. Chomyszyn M.: Życie Wet., 9, 264, 1967.
4. Fritzsche K., Gerriets E.: Geflügelkrankheiten, Paul Parey in Berlin und Hamburg, 1962.
5. Horoszczaruk F., Mich W.: Przemysłowe Mieszanki Paszowe w Żywieniu Zwierząt Gospodarskich, PWRIL, 1964.
6. Konopiński T.: Żywnienie zwierząt, PWRIL, 1964.
7. Marek K.: Choroby drobiu, PWRIL, 1962.
8. Müller Z.: Przegląd hodowlany, 9, 15, 1967.
9. Polska Norma, Polski Komitet Normalizacyjny (obowiązująca w 1967 r.).
10. Receptury ramowe mieszanek paszowych, Zjednoczenie Przemysłu Paszowego „Bacutil”, 1967.
11. Sabiepanek M.: Drobiarstwo, 7, 11, 1966.
12. Synowicki Z., Janowska K.: Medycyna Wet., 9, 523, 1967.
13. Szymczyk F.: Analiza toksykologiczna, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1959.
14. Tangl Harald: Witaminy, hormony i antybiotyki w hodowli zwierząt, PWRIL, 1961.
15. Wartenberg L., Monkiewicz J.: Medycyna Wet., 9, 515, 1967.

Adres autorów: Opole, ul. M. Buczka 1, Zakład Higieny Weterynaryjnej.

NOTATY Z PRAKTYKI

RYSZARD SZMITKO

Mońki

OBSERWACJE NAD WSPÓLZALEŻNOŚCIĄ BIEGUNEK U PROSIĄT A INWAZJĄ PASOŻYTÓW JELITOWYCH

W ostatnich latach, w praktyce terenowej, obserwuje się u prosiąt i warchlaków wzrost schorzeń przewodu pokarmowego, przebiegających z objawami biegunki. Schorzenia te, szczególnie o charakterze enzootycznym, powstają najczęściej w warunkach stressowych. Jednym z wielu stressorów mogą być m.in. inwazje pasożytów wewnętrznych. Wprawdzie rola tych pasożytów w patogenie chorób przewodu pokarmowego nie jest jeszcze dokładnie poznana, tym niemniej obserwacje z praktyki wskazują, że jest ona niemała.

W celu ustalenia współuczestnictwa inwazji pasożytniczych w patogenie schorzeń jelitowych świń, w 1966 r. przeprowadzono obserwacje tych schorzeń u prosiąt w trzech typowych wsiach rejonu PZLZ Mońki. W celu ustalenia stopnia ekstensywności inwazji, pobrano i przebadano metodą Fülleborna, kał od około 20% pogłowia trzody chlewnej. Ze względu na to, że okres prepatentny przy inwazji kokcydiów świń trwa około tygodnia, materiał pobierano trzykrotnie, w odstępach dziesięciodniowych.

Badanie przeprowadzono w laboratoriach przyzakładowych PZLZ oraz w pracowni WZHW w Białymstoku. Wyniki badań podaje tabela 1:

Jak wynika z danych zebranych w tabeli, stopień ekstensywności inwazji pasożytniczych u świń w badanych wsiach jest wysoki i przekracza średnią krajową. Szczególnie zwraca uwagę wysoki stopień inwazji kokcydiów wśród badanego pogłowia. Inwazje

te dotyczą dwu gatunków z rodzaju *Eimeria*, a mianowicie: *E. deblickei* i *E. scabra*.

W badanych wsiach przeważają tradycyjne, dość prymitywne metody chowu. Stosuje się wychów alkiezowy bez wybiegów, lub też jako wybiegów właściciele używają podwórek, co stwarza możliwość stałego kontaktu między osobnikami zarażonymi a zdrowymi. W 1966 r. w badanych wsiach chorowało 96 prosiąt i warchlaków, z objawami niezytu przewodu pokarmowego. Spośród leczonych zwierząt padło 26 prosiąt (ponad 26%).

Stosowane antybiotyki	Stopień wrażliwości szczepów			
	wrażliwe	średnio wrażliwe	słabo wrażliwe	oporne
Penicylina	3*	25	77	459
Streptomycyna	80	271	151	62
Chloromycetyna	433	94	7	30
Aureomycyna	215	169	17	163
Terramycyna	326	57	41	140
Erytromycyna	—	2	3	539
Tetracyklina	298	86	21	159
Neomycyna	27	182	256	99
Nitrofurazon 100 gamma	421	89	6	48

Obraz sekcyjny padłych sztuk wykazywał ostre, często krwotoczne zapalenie jelit, a w niektórych przypadkach charłactwo i zmiany zwyrodnieniowe narządów mięsnych. Materiał pobrany z 14 padłych prosiąt i przebadany koproskopowo wykazał, że ekstensywność inwazji pasożytów była podobna jak u świń zdrowych, natomiast intensywność inwazji była znacznie wyższa.

Powyższe obserwacje wydają się potwierdzać mniemanie, że silniejsze inwazje pasożytów mogą być czynnikiem usposabiającym i zaostrzającym przebieg biegunek u prosiąt.

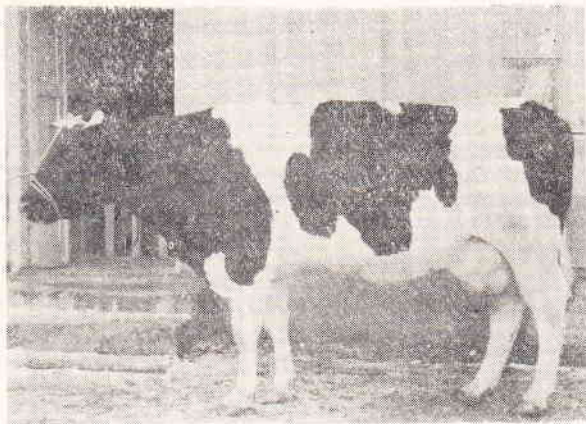
Adres autora: lek. wet. Ryszard Szmítko, Kolno, ul. Aleksandrowska 1.

BRONISŁAW LUBIENIECKI

Kraków

„PRZEPUKLINA RZEKOMA” ZATOKI MLECZNEJ WYMIENIA KROWY

Przypadek ten nie odpowiada ściśle chirurgicznej definicji przepukliny, posiada jednak wszelkie cechy przepukliny rzekomej. Dotyczy zatoki mlecznej lewej przedniej ćwiartki wymienia krowy (ryc. 1), rasy

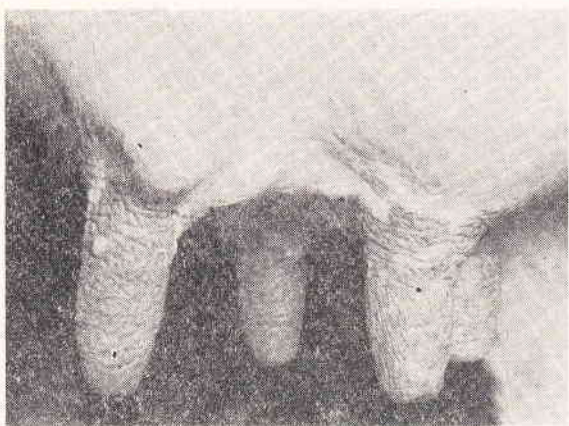

Ryc. 1

czarno-białej nizinnej, urodzonej w 1957 r. wagi 550 kg, która nigdy nie chorowała. Wymię budowy prawidłowej, harmonijnej zaliczone do typu miskowatego.

Krowę cechowała dobra płodność, wyrażająca się prawidłowym rytmem rozrodczym, połączonym z wysoką wydajnością mleczną. Okresy zapuszczania poprzedzające poszczególne porody wynosiły ok. 6–8 tyg.

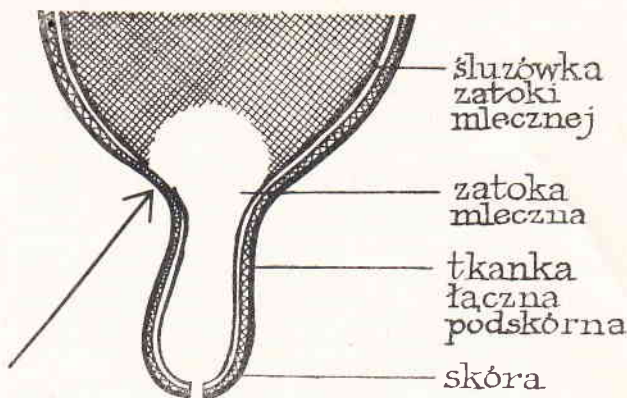
Wymieniona „przepuklina” (ryc. 2) pojawiła się bez dającej się ustalić przyczyny, w sposób nagły w

Ryc. 2

czasie jednej z najwyższych laktacji w lecie 1966 r. Przy wypełnionym gruczole mlecznym (cysternie) przepuklina staje się bardziej napięta i wysklepiona przy pustym zaś bardziej wiotka i utrzymuje się

tak samo w okresie zapuszczania krowy. Treścią „przepukliny” jest wydzielina mleczna znajdująca się w cysternie. „Przepuklina” łatwo się reponuje. Wyczuwa się wrota przepukliny, które najprawdopodobniej stanowi śluzówka cysterny, wykazująca wyraźny rozstęp.

Ryc. 3

Nie ustalono na jakim tle powstała „przepuklina”. Można jednak przypuszczać, że przyczyną mógł być uraz mechaniczny, na skutek którego doszło do przerwania błony śluzowej, bez uszkodzenia skóry wymienia. Sprzyjającym czynnikiem mogła być również wysoka laktacja. Zależąca w cysternie wydzielina mleczna nie dopuszczała prawdopodobnie do zagojenia się przerwanej błony śluzowej podobnie jak się to obserwuje przy przetokach mlecznych. Wytworzona „przepuklina” nie stała się miejscem zmniejszonej odporności, które dałoby początek procesowi zapalnemu tkanki gruczołowej.

Przypadłość ta nie stanowi przeszkody w dojeniu, które do roku 1968 odbywało się ręcznie, a od niedawna mechanicznie.

LECH SZMAGAJ

Dobrzany

UDANA OPERACJA OTWARCIA KLATKI PIERSIOWEJ I WORKA OSIERDZIOWEGO U KROWY (TORAKO-PERYKARDIOTOMIA).

W dniu 13.XI. 1967 r. u krowy, rasy nob., lat 10 (6 miesięcy ciąży) rozpoznano urazowe zapalenie czepca i przepony (poz. ks. klin. 2653) w związku z czym wykonano w miejscu typowym cięcie żwacza. W czasie operacji stwierdzono zrosty czepca z przeponą i wydobyto tkwiący w listewkach czepca gwóźdź dł. ca 12 cm. Po zabiegu nie stwierdzono poprawy w stanie ogólnym zwierzęcia. W dalszym ciągu utrzymywał się brak apetytu i atonia przedżołądków. Tętno wzrosło do 100/min. W dniu 22.XI.67 r. stwierdzono obrzęk zastoinowy w okolicy podżuchwowej i w okolicy przedpiersia. Całokształt obecnie stwierdzonych objawów wskazywał na urazowe zapalenie worka osierdziowego (poz. ks. klin. 2753). W tej sytuacji podjęto decyzję co do konieczności przeprowadzenia otwarcia klatki piersiowej i osierdza.

Wycięcie żebra wykonano na zwierzęciu leżącym. Skórę i mięśnie przecięto pionowo wzdłuż 5 żebra z lewej strony na odcinku ca 25 cm. Dolny koniec cięcia znajdował się nieco poniżej połączenia żebra kostnego z żebrzem chrząstkowym. Następnie okostną odpreparowano po stronie zewnętrznej i wewnętrznej żebra i przecięto je piłką porodową w grzbietowym odcinku. W części brzusznej żebro odłączyło od chrząstki przez ruchy boczne i skręcające.